

Практична робота № 7

Дослідження впливу сучасних викликів на стан і функціонування природно-заповідного фонду України

Мета: закріпити знання про структуру та функціонування природно-заповідного фонду України, розвинути вміння аналізувати ефективність заповідних територій у збереженні біорізноманіття та оцінювати сучасні загрози екосистемам

Завдання 1. Проаналізувати сучасну структуру природно-заповідного фонду України у розрізі адміністративних областей. На основі статистичних даних про кількість і площу територій природно-заповідного фонду (ПЗФ) за областями (за даними Міндовкілля, Держстату або сайту pzf.menr.gov.ua) заповнити таблиці. Зробити відповідні висновки та запропонувати шляхи збереження біологічного різноманіття.

Таблиця 1

Загальна характеристика природно-заповідного фонду України
(станом на 01.01.2025 р.)

Область України	Кількість об'єктів ПЗФ	Загальна площа ПЗФ, тис. га	Частка від площі області, %	Основні категорії ПЗФ (переважаючі)
Україна загалом				

Таблиця 2

Частка заповідних територій у площі областей України

Категорія ПЗФ	Кількість об'єктів	Площа, га	Частка від ПЗФ області, %
Разом			

Таблиця 3

Аналізу структури ПЗФ в одній області (на вибір здобувача)

Категорія ПЗФ	Кількість об'єктів	Площа, га	Частка від ПЗФ області, %
Разом			

Завдання 2. Оцінити основні виклики, що впливають на ефективність функціонування ПЗФ України. Проаналізуйте наукові публікації, державні звіти, екологічні моніторинги, на їх основі визначте основні групи викликів для ПЗФ: екологічні, соціально-економічні, управлінські, воєнні. Оцініть рівень їхнього впливу (високий, середній, низький) та ступінь територіального прояву (локальний, регіональний, загальнодержавний) та заповніть таблицю.

№	Група викликів	Суть проблем и / приклад прояву	Рівень вплив у	Територіальний масштаб	Можлив і наслідк и	Пропонова ні заходи реагування
1	Кліматичні зміни					
2	Воєнні дії					
3	Незаконне природокористування					
4	Інвазійні види					
5	Недостатнє фінансування					
6	Урбанізація та рекреаційне навантаження					
7	Недосконале управління та правове регулювання					

Завдання 3. Провести аналіз стану збереження біорізноманіття на природоохоронних територіях. Здобувач обирає один об'єкти ПЗФ і здійснює опис (розробка презентації) за схемою:

- мета та завдання дослідження природоохоронної території;
- загальна характеристика об'єкта ПЗФ;
- біорізноманіття об'єкта;
- основні загрози біорізноманіттю;
- система охорони та управління;
- ефективність збереження біорізноманіття;
- пропозиції щодо підвищення ефективності охорони.

Завдання 4. Запропонувати шляхи підвищення стійкості природно-заповідного фонду України. Визначити основні напрями підвищення стійкості – інституційний, екологічний, науковий, фінансовий та освітній. Розробити конкретні пропозиції або заходи для кожного напрямку з урахуванням міжнародного досвіду (Natura 2000, IUCN, CBD). Представити результати у вигляді аналітичної таблиці або короткого проекту стратегії підвищення стійкості ПЗФ.